

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Borba med poljskim režimom in opozicijo Za in proti diktaturi Pilsudskega

Borba za in proti diktaturi se je na Poljskem v zadnjem času zopet poostri-
la; dasi niso bili za to dani nobeni vidni
zunanjí povodi, saj je hiranje in umiranje
parlamentarne demokracije staro že sko-
raj šest let. Pričelo se je v mesecu maju
l. 1926., ko je bil izveden znani državni
udar pristašev političnega kurza marša-
la Pilsudskega. Parlamenti, ki so bili od
tedaj do danes izvoljeni, niso bili več za-
konodajne institucije v pravem, širokem
in demokratičnem pomenu besede, ampak
le bolj nekakšne posvetovalne kor-
poracije, katerih mnenje je režim upošte-
val samo tedaj, kadar se je več ali manj
krilo z njegovimi intencijami. To doka-
zuje najlepše že samo dejstvo, da je imel
sejm, ki je bil izvoljen po državnem uda-
ru, še vedno opozicionalno večino, pa se
je kljub temu moral ukloniti in životariti,
dokler ni bil razpuščen.

Skupine, ki so kljub vsemu še ohranile
svojo svobodno voljo, so potisnjene v
ozadje, toda opozicionalna odpornost ši-
rokih mas se zato ni prav nič zmanjšala.
Nasprotno, zdi se, da je prav v zadnjem
času še porastla. V poljski meščanski
družbi, pa tudi med delavstvom ter kme-
čkim prebivalstvom, v kolikor je politi-
čno naprednejše in zrelejše, so debate o
vprašanjih sistema na dnevnem redu.
Mnenja so seveda deljena, ker obstoja
posebno v nacionalističnih krogih močna
skupina, ki se tesno oklepa maršala Pil-
sudskega in njegovih metod, poudarja-
joč, da so za sedanjo dobo, ko se mora
državna misel šele utrditi, edino pravil-
ne. Pri tem naglašajo seveda tudi potre-
bo po brzdanju narodnih manjšin, ki so
na Poljskem številnejše kakor v kateri-
koli drugi državi, saj tvorijo še vedno
skoraj eno tretjino celokupnega prebi-
valstva.

Opozicionalna večina se naslanja v
prvi vrsti pač na kritiko uprave, gospo-
darstva in pravosodstva. Posebno po-
slednje ji daje zelo močno orožje, izvirajo-
če iz raznih konkretnih primerov, ka-
kor so n. pr. »izginjenje« generala Za-
gorskega, nasilja proti voditeljem opozi-
cionalnih skupin, dogodki v Brestu itd.
Njen klic po neodvisnosti sodišča in sod-

nikov tudi v političnih zadevah ter proti
vsem izrednim sodnim metodam, najde
povsod mnogo odziva, celo pri nekaterih
pristaših režima. Malo težja je vsekakor
kritika uprave, ker je težko objektivno
ugotoviti, kdaj je bila boljša in kdaj slab-
ša, za časa popolnega parlamentarnega
režima ali je sedaj, za časa več ali manj
odkrite diktature. Opozicija očita reži-
mu, da je spravil na vodilna in celo pod-
rejena mesta svoje pristaše, neoziraje se
na njihovo dejansko sposobnost, a res-
nica je, da tudi praksa parlamentarne de-
mokracije ni bila dosti ali vsaj bistveno
ne drugačna.

Kritika gospodarstva je izmed vseh
morda najširša, ker so zaradi težkih raz-
mer prizadeti vsi sloji. V ospredju je
vsekakor očitok, da pospešuje sedanji
diktatorski režim državni kapitalizem.
Da li je ta očitok v celoti upravičen, bo
pravilno presodila šele bodoča zgodovi-
na. Verjetno je vsekakor, da hoče poli-
tična skupina, ki si je osvojila državno
oblast, z razširjeno bazo državnega ka-
pitalizma okrepiti svojo pozicijo. Pri tem
pa ne smemo pozabiti, da to ni niti iz-
voz niti pospeševanje gospodarske kri-
ze. Odprto ostane lahko vprašanje, ali
se z drugačnimi metodami ne bi dalo
marsikaj danes slabega nadomestiti z
boljšim, toda jedro vsega zla je vsesve-
tovnega izvora, in gospodarska kriza, ki
jo povzroča, se ne ozira dosti na stranke,
sisteme in režime in tudi ne na narodne
in državne meje. Nasprotno pa je tudi
nepobitno dejstvo, da prepreči iz gospo-
darske krize in iz nje izvirajoče socialne
bede nastajajoče nevarne perturbacije
lažje režim močne roke, nego režim ab-
solutne demokracije.

Kakor drugod, tako torej tudi na Poli-
skem pravda med režimom in opozicijo
še ni dovedena do popolnega načelnega
in idejnega zaključka. Gotovo pa je ven-
dar že sedaj, da je edino, kolikortoliko še
mogoče opravičilo diktature le sedanja
težka situacija, moreča atmosfera nad
Poljsko in vso Evropo. Ko bo ta nehala,
bo odpadlo tudi to. Kako se bo borba
končala potem, bo seveda pokazala šele
bodočnost.

Ureditev davkov in strokovnih šol

OSNUTKI VAŽNIH ZAKONOV PRED PLENUMOM NARODNE SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 25. februarja. Včerašnja
seja narodne skupščine se je pričela ob
10. uri. Po dovršenih formalnostih in ne-
katerih manjših zadevah je predsednik
dr. K u m a n u d i sporočil, da je finan-
čni minister dr. D j o r d j e v i ć pred-
ložil skupščini zakonski predlog o spre-
membah in dopolnitvah zakona o kata-
stru zemljišč, zakona o neposrednih dav-
kih, zakona o davku na samce, zakona
o davčni oprostitvi oseb z devetimi ot-
troki in naposled zakonski predlog o
taksah. Minister je zahteval za vse za-
kone nujno postopanje.

Referent verifikacijskega odbora je
poročal, da bi moral zavzeti poslansko
mesto odstopivšega dr. D j u n d j e r s k e g a
in njegov namestnik Otmar R e s l.
Ker pa je poslanec A n t u n o v i ć opo-
ziral na to, da Resl ne zna državnega
jezika, se je vprašanje potrditve njego-
vega mandata odgodilo.

Sledila je razprava o zakonskih načr-
tih trgovskega ministra dr. A l b e r t a
K r a m e r j a, s katerimi se enotno ure-
juje vse naše strokovno šolstvo: srednje
tehniško, moško obrtno in žensko obrt-

no. O predlogih je govoril tudi minister
sam, ki je naglasil nujno potrebo dokon-
čne ureditve strokovne vzgoje. Danes je
v državi 4 državnih moških srednjih
strokovnih šol, na katerih poučuje 300
učnih moči, poseča pa jih 5000 gojencev.
Na strokovne obrtne šole odpade od te-
ga 1600 gojencev in 140 učiteljev. Po no-
vem zakonu se profesorji teh šol popol-
noma izenačijo s profesorji srednjih šol.
Absolventi bodo v državni službi obdr-
žali svojo kvalifikacijo odnosno čin
samo tedaj, če bodo ostali pri svojem
strokovnem poklicu.

O predlogih so govorili razni poslanci,
med njimi tudi dr. Stane R a p e. Vsi za-
koni so bili v načelu sprejeti.

BEOGRAD, 25. februarja. Senat je danes
dopolodne nadaljeval razpravo o za-
konu o gospodarskem svetu, katero bo
popoldne najbrže že dovršil in zaključil.
Narodna skupščina pa je nadaljevala po-
drobno debato o osnutkih zakonov o
organizaciji srednjih tehniških in obrtnih
šol. Sprejeti so bili mnogi amandmani.
Tudi ta debata bo najbrže že danes kon-
čana.

Nov spopad med Kitajci in Japonci

VSA KITAJSKA SLOŽNA ZA BOJ PROTI JAPONCEM. — GENERAL UJEDA
BO ZAMENJAN. — MANJŠI SPOPADI. — NOVI BOJI V MANDŽURIJI. —
GENERAL MA UMORJEN.

ŠANGHAI, 25. februarja. Po vseh zna-
kih sodeč, nameravajo Kitajci izrabiti
svoje dosedanje uspehe za nov napad na
Japonce, in sicer še prej, preden dobe ti
nova ojačenja. Vest, da je spor med nan-
kinško in kantonsko vlado poravnal in
da se bodo vsi Kitajci brez izjeme slož-
no borili proti Japoncem, je izzvala pri
kitajskih častnikih in vojakih pri Sang-
haju veliko navdušenje.

Japonci se naglo pripravljajo na
obrambo svojih pozicij in na novo oien-
zivo, katero bodo začeli baje takoj, čim
dosepejo ojačenja. Govori se, da dosepe
že danes 20.000 rezervnih bojnikov iz
Tokia. Z njimi prihaja, kakor se vsaj
zatrjuje, tudi novi poveljnik, ki bo za-
menjal generala Ujedo, kateremu pripis-
ujejo na Japonskem vso krivdo za do-
sedanje poraze pred Šanghajem.

Odvajanje civilnega japonskega pre-
bivalstva naglo napreduje. Doslej je pri-
pravljenih na odhod že 16.000 ljudi.

ŠANGHAI, 25. februarja. Japonci so
skušali včeraj popraviti svoje neuspehe
in so zato pod zaščito umetne megle zno-
va napadli Kijangvan. Napad so pripra-
vili z artilerijo in tanki, a kljub temu
niso uspeli. Kitajci so jih na vsej liniji
odbili. Pri tem so imeli znatne izgube.

Nova ojačenja, ki jih Japonci pričā-
kujejo, še niso dospela. V akciji so zato
še vedno nespočite čete. Kitajci izrabijo
vsako napredovanje za gradnjo novih
postojank, v katerih se močno utrdijo in
jih do skrajnosti hrabro branijo.

DETE 19 UR V SNEGU.

ZAGREB, 25. februarja. V gozdu Bu-
kovića pri Jastrebarskem so ljudje vče-
raj našli v snegu v cunje zavito petme-
sečno dete, katerega je odložila ločena
kmetica Cilka Boteljeva iz Rastokov.
Dete je bilo 19 ur v snegu in je kljub
temu ostalo živo. Brezvestna mati je bi-
la aretirana. Ista ženska je pred nekaj
lety nosila svoje mrtvo dete še 14 dni s
seboj v bisagi. Odvzeti ga ji je moral
še orožnik.

DR. MARINKOVIĆ PRI TARDIEJU.

BEOGRAD, 25. februarja. Iz Ženeve
poročajo, da je novi francoski ministrski
predsednik Tardieu pozval včeraj k se-
bi jugoslovanskega zunanjega ministra
dr. Marinkovića in ga povabil tudi na
večerjo. V poučenih krogih se zatrjuje,
da so bila posvetovanja med obema dr-
žavnikoma političnega značaja.

VOLITVE DRŽAVNEGA PREDSEDNI- KA V NEMČIJI.

BERLIN, 25. februarja. Notranji mini-
ster Gröner je stavil državnemu zboru
predlog, po katerem naj bi bile volitve
nemškega državnega predsednika dne
13. marca, eventualne ožje volitve pa 5.
aprila. Na seji so nastale zaradi sporov
med socialnimi demokrati in nacional-
nimi socialci burne scene. Socialistični
govornik je dejal, da je Hitler kvečjemu
sposoben za narednika, nikakor pa ne
za državnega predsednika. Hitlerjevci
so naposled v znak protesta zapustili
zbornico.

MONAKOVO, 25. februarja. Tiskovni
urad nacionalnih socialcev objavlja, da
je Adolf Hitler sprejel kandidacijo za
državnega predsednika.

Občinske davščine

Mestno načelstvo nas prosi za obja-
vo: Z ozirom na dejstvo, da zaostanki
na občinskih davščinah naraščajo, se
davkoplačevalci v lastnem interesu opo-
zarjajo, naj občinske davščine točno pla-
čujejo, ker se sicer računajo zamudne
obresti in se proti zamudnikom urvede
prisilna izterjava, s čemer narastejo
stranki znatni stroški. Osobito se opo-
zarjajo hišni posestniki, da poravnajo
zaostanke na hišno-najemniških dav-
ščinah (gostaščini, kanalščini in vodari-
ni) ter plačajo prvi obrok teh davščin
za leto 1932, ker bo mestno načelstvo
sicer prisiljeno v svrhu poravnave dav-
ščin ukreniti potrebne korake.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-
dne): Snežilo najbrže ne bo več, mrzlei-
še vreme, toda ne dolgo.

Pri ljudeh, ki so potrli, pretrujeni, za
delo nezmožni, povzroči naravna »Franz
Josefova« grenčica prosto kroženje krvi
in poveča duševno in delavno sposob-
nost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je
»Franz Josefova« voda odlične vredno-
sti tudi za duševne delavce, živčno osla-
bele in ženske kot dobro odvajalno sred-
stvo. »Franz Josefova« grenčica se do-
bi v vseh lekarnah, drogerijah in spece-
rijskih trgovinah.

Zaprtje.

Zdravniške strokovne razsodbe pod-
črtavajo, da se naravna »Franz-Josefo-
va« grenčica zelo dobro obnese pri lju-
del, ki se malo gibljejo.

Izjava.

Podpisani Schauer Franc, odgovorni urednik lista »Deutsche Zeitung« v Celju, tem potom izjavljam, da so v številki 43. z dne 28. maja 1931 imenovanega lista z napisom »Burna gremijalna glavna skupščina« objavljene, za gospoda Perhavca Jakoba, trgovca v Mariboru, žaljive trditve in namigavanja brez vsake podlage.

Navedeni članek, katerega sem prejel od mariborskega dopisnika g. Franca Kreinza, sem priobčil žal brez predhodne preizkušnje utemeljenosti njegove vsebine.

V teku postopanja, sledečega od g. Perhavca proti meni vloženi tiskovni tožbi, sem se moral prepričati, da je bilo postopanje imenovanega gospoda tekom pod njegovim vodstvom opravljene revizije lanskoletnega poslovanja »Trgovskega gremija« v Mariboru ne samo popolnoma korektno in uspešno, temveč tudi, da so vodili gospoda Perhavca pri tem izključno le interesi imenovanega gremija.

Imel sem med tem priložnost, prepričati se o zaslugah gospoda Perhavca v nacionalnem oziru in o uglednem položaju, katerega zavzema v Mariboru, in radi tega proti njemu v navedenem članku iznešene, popolnoma neosnovane očitke in namigavanja globoko obžalujem ter se gospodu Perhavcu zahvaljujem za pripravljenost, odstopiti na podlagi te izjave od nadaljnjega kazenskega pregona proti meni.

Franc Schauer,

odgovorni urednik lista »Deutsche Zeitung« v Celju.

Pogreb Frana Jenčiča,

tako tragično preminulega cestnega mojstra iz Vuhreda, bo jutri v petek ob 15. uri na frančiškansko pokopališče v Pobrežju.

Obup nad življenjem.

Težke razmere so nekaj zelo imovitega trgovca Karla Worscheta, — imel je dobro idočo manufakturno trgovino v Gosposki ulici, — spravilo do obupa. Pred dnevi je prišel ves potrj iz Zagreba in je ložiral v nekem tukajšnjem hotelu. Da res zjutraj pa je v njem dozorel sklep. Segel je po samokresu in si pognal kroglo v desno senco. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Iz »Nanosae«.

Občnega zbora, ki bo v nedeljo 28. t. m. v Narodnem domu, se udeleži tudi dobro znani prof. Dr. Čermelj iz Ljubljane in bo ob tej priložnosti predaval o primorski mladini. Vabimo vse Primorce, da se občnega zbora udeležijo.

Razpis lekarniške službe.

Banska uprava razpisuje za splošno bolnišnico v Mariboru službo banovinskega, bolniškega lekarnarja. Prosilec mora imeti kvalifikacijo za samostojno vodstvo lekarn. S 5 Din kolekovane prošnje naj vložijo prošilci pri banki upravi najpozneje do 29. t. m.

Maribor brani svoje šole

ODLOČEN NASTOP OBČINSKEGA SVETA PROTI NAMERAVANI UKINITVI NEKATERIH MARIBORSKIH ŠOL.

Ker je po novem finančnem zakonu prosvetnemu ministru dano pooblastilo ukiniti nekatere srednje šole in ker se nameravajo ukiniti tudi nekatere mariborske srednje šole, med njimi klasična gimnazija, državno žensko učiteljsko in nekatere meščanske šole, je o tem na široko razpravljala občinski svet na zadnji seji, kakor smo o tem že poročali. Občinski svetnik dr. Strmšek je med drugim naglašal pomen mariborskega srednjega šolstva, zlasti pa se je zavzel za klasično gimnazijo, ki obstoja že od leta 1758. in iz katere je izšla cela vrsta odličnih mož, ki so danes na vodilnih mestih v našem političnem, upravnem in gospodarskem življenju. Nadalje je naglašal, da je bil Maribor v zadnjih letih hudo prizadet že z likvidacijo nekaterih ustanov in da je mnogo izgubil na svojem pomenu kot gospodarsko in upravno središče na severni meji. Naravnost usoden pa bi bil udarec za Maribor, če bi se ukiniti še nekateri srednješolski zavodi. Z ozirom na to pa je najna potreba po inkorporaciji okoliških

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 25. februarja ob 20. uri »Grotteska sedanjosti«. Ab. D.

Petek, 26. februarja. Zaprto.

Sobota, 27. februarja ob 20. uri »Dijak-prosjak«. Ab. C.

Nedelja, 28. februarja ob 20. uri »Viktorija in njen huzar«. Znižane cene.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek ob 8. uri zvečer nadaljevanje slovenskega cikla. Predava naš odlični zgodovinar prelat dr. Franc Kovačič o Slomšku in o zgodovinskem pomenu njegovega dela. Vse premalo poznamo in cenimo veliko kulturno in slovstveno delo, ki ga je izvršil za naš narod Martin Slomšek, bivši lavantinski škof. G. dr. Kovačič se peča posebno s študijem Slomškove literarne zapuščine in je zato poklican predložiti nam neizbrisne vrednote tega kulturnega dela, ki je obrodilo med našim narodom najlepše sadove.

Akademija »Napredka«

v nedeljo zvečer ob 20. uri v Narodnem domu z bogatim glasbenim, pevskim, dramatskim in recitacijskim programom bo pričevalo resnega, marljivega kulturnega udejstvovanja naše mladine. Ta mladina potrebuje in zasluži v svojem idealnem stremeljenju naše podpore in spodbude. Zato v nedeljo vsi na to dijaško akademijo, katere dohodek je namenjen za podporo revnim dijakom. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri tvrdki Albert Vicel v Gosposki ulici.

Iz »Napredka« S. O.

Za minulo nedeljo napovedano predavanje prof. Šesta iz Ljubljane je radi obolenja predavatelja moralo odpasti. V nedeljo 28. t. m. bo predavanje tov. Grželja: Pota mlade generacije.

V valovih Drave.

Snoči v poznem mraku so zaslišali pasanti na Državnem mostu obupne in zamolkle klice, ki so prihajali iz struge in opazili človeško telo, boreče se na življenje in smrt z deročimi valovi. Drava je tirala nesrečneža naglo s seboj in je bil ves njegov napor, da bi priplaval k bregu, zaman. Takoj telefonično obveščeno moštvo rešilnega oddelka je pohitelo k pobrežskemu brodu. Brž so odpeli čoln in zapluli proti sredini vode. Tam so zagledali v kratki razdalji človeške roke, ki so molele iz valov, proseč rešitve, a ves trud, da bi izvlekli potopljenca, je bil zaman. Izginil je v valovih... Ni še znano, ali se je zgodila nesreča, ali je neznanec sam skočil v Dravo.

Nogo si je zlomila.

Snoči je odšla po opravkih v Kamnico šivilja Jerica Lešnikova. Stopila pa je nesrečno preko nekega jarka in padla. Pri tem si je zlomila desno nogo. Rešilni avto jo je prepeljal v bolnico.

Afera „Kmetijske eksportne zadruga“

REVIZIJA POSLOVNIH KNJIG KONČANA. — ARETIRANI VODITELJI OSTANEJO ŠE NADALJE V ZAPORU. — GOVORICE O SKUPINAH, KI BI RADE PREVZELE ZADRUGO. — NOVO ZADRUŽNO VODSTVO?

Revizija poslovnih knjig Kmetijske eksportne zadruga je zdaj končana. Strokovnjaka, ki sta pregledala vse poslovne knjige v poslovnem lokalu na Aleksandrovi cesti ob navzočnosti funkcionarjev Kristofiča, Kende in Žunkoviča, ki so v preiskovalnem zaporu, še ni sestavila zadevnega poročila, iz katerega bo mogel državni tožitelj razvideti, ali in v koliko gre za kaznivne manipulacije vodstva in družbenih akviziterjev.

Premoženje zadruga

znaša nad 700.000 Din gotovine. Poleg tega pa je zadruga lastnica Podravske tiskarne, katero je kupila za 550.000 Din in hiše na Aleksandrovi cesti, katero je kupila nekaj dni, preden je bilo njeno poslovanje od oblasti ustavljeno, za 1.600.000 Din in je to kupnino zadruga tudi že skoro popolnoma poravnala.

Kar zadeva ugotovitve dosedanje preiskave, smo zvedeli, da gre za neke sleparije, ki so jih zakrivali agenti te družbe med ljudstvom, ker se niso držali točno in vestno pravilnika oddelka za posmrtno podpore in zlasti zlorabljali nekatere točke splošnih določil tega pravilnika. Vse to pa še ni točno ugotovljeno, ker vodstvo radi preobilnega dela ni moglo sproti izstavljati sprejetim članom sprejemnih listov. Te sprejemne liste bi morala zadruga doposlati zavarovancem takoj, najpozneje pa v 6. tednih po dospelji prijavi in uplačila pristopnih pristojbin, kakor to predvidevajo splošna določila pravilnika. Tudi ni še točno ugotovljeno, v koliko je priznava vodstvo nekatere prijave takih agentov, ki so očitno zlorabljali merodajna določila pravilnika podpore sekcije in določila poslovnika te zadruga.

Pri preiskovalnem sodniku se je sicer nakupilo število prijav, toda večina takih, v katerih zavarovanci naznanjajo, da so pristopili kot člani k zadrugi, in koliko so plačali na pristopnih in tekočih pristojbinah.

V koliko pa je

zadruga prekoračila svoj delokrog,

je stvar trgovskega sodišča, pod katerega nadzorstvom je poslovala. Zadržana pravila so bila sicer registrirana pri tukajšnjem trgovskem sodišču, protokoliran pa ni bil baje pravilnik podpore sekcije. Ta pravilnik se razlikuje od pravilnikov drugih pomožnih blagajin, samopomoči in zavarovalnic v tem, da ne predpisuje nobene karentne (čakalne) dobe, da je zadruga sprejemala zavarovance ne glede na njihovo starost in brez zdravniškega pregleda, ter da so bile pristopne in tekoče pristojbine jako nizke. Radi tega so imeli zadržni akviziterji lahek posel, ker je zadruga po svojih pogojih za sprejem uspešno konkurirala z drugimi pomožnimi blagajnam in zavarovalnicami. Naval zavarovancev je bil ogromen, saj se je v treh mesecih zadržnega poslovanja prijavilo nad 17.000 zavarovancev.

V bistvu so taka zavarovanja pri nas nov socialni pojav na širši podlagi, katerega so se oklenili zlasti manj premožni sloji, ki ne zmorejo visokih pristojbin in zavarovalnih premij. Pred leti so se sicer osnovala razne pomožne blagajne, ki pa so se opredeljevale večinoma po stanovih. Zavarovanja na širši podlagi niso v drugih državah, n. pr. v Nemčiji, Franciji, Angliji, Ameriki etc.

Nezgodna kolesarskega prvaka.

Včeraj popoldne je doletela znanega jugoslovenskega kolesarskega prvaka Stefana Rozmana nezgodna na Tržaški cesti. Ko se je vozil na svojem kolesu, mu je na zaledeneli cesti zdrsnilo kolo, da je padel in si močno poškodoval desno nogo v stegnu. Na rešilnem oddelku so mu obvezali rano in ga prepustili domači oskrbi.

Važno za lovce!

Občni zbor podružnice Maribor »Slovenskega lovskega društva« v nedeljo ne bo ob 10. uri, kakor je bilo pomotoma javljeno te dni, temveč že ob 9. uri popoldne.

nič novega. Če pa se je pri »Kmetijski eksportni zadrugi« zgodil primer, da se je socialni pomen takih ustanov skušal zlorabljati na račun siromašnejših slojev z brezvestnimi špekulacijami, je to vsega obsojanja vredno, in bo imela merodajna oblast pri tem svojo končno besedo.

Splošna želja je, da se take ustanove postavijo na trdna, zakonita tla in ne, da se jih uniči, kakor je to tudi želja banske uprave.

Ker je bila od neke strani vložena ovadba, je državno pravdnništvo naravno moralo poseči v poslovanje »Kmetijske eksportne zadruga«. Odredilo je ukinitve nadaljnega poslovanja, aretacijo voditeljev ter revizijo poslovnih knjig, ki bo pokazala, ali je načelstvo dejansko zakrivilo goljufive manipulacije, katerih je bilo osumljeno. Kakor pa smo zvedeli, revizorji niso baš prišli na sled direktno sleparskim manipulacijam.

Poglavitno vprašanje je zdaj:

Kaj bo s premoženjem te zadruga?

Misliti bo pač treba na rešitev zadržnega premoženja. Že sedaj grozijo nekatere poverjeniki zadruga z velikimi odškodninskimi tožbami.

Po drugi strani se pa snujejo razne skupine, ki bi rade prevzele zadrugo. Tako je bil sklican v ponedeljek občni zbor te zadruga brez vednosti oblasti in proti zadržnim pravilom. Na tem zboru so zborovalci izvolili novo načelstvo in nov odbor z g. Josipom Rožetom in bivšim podpredsednikom zadruga g. Kronvoglom s Pobrežja na čelu. Ta novi odbor je bil predložen v registracijo tukajšnjemu trgovskemu oziroma okrožnemu sodišču, ki pa je predlog zavrnilo.

Širijo se razne govorice o petih grupah, ki bi rade prevzele vodstvo ali prišle, zastopane po svojih članih, v upravni odbor Kmetijski eksportne zadruga.

Mogoče se bo že v prihodnjih dneh zadeva razčistila in smo prepričani, da bo sodnijska oblast ukrenila po uvidevnosti in po zakonu, da se članstvo ne bo več begalo.

Aretirani voditelji Krištofič, Kenda in Žunkovič, ki so še vedno v preiskovalnem zaporu, so se pritožili radi zapore na višje deželno sodišče v Ljubljani, ki pa je njihovo pritožbo zavrnilo, sklicujoč se na zadevni sklep mariborskega okrožnega sodišča, in tako ostanejo zaenkrat še v preiskovalnem zaporu.

»Kmetijska eksportna zadruga« obstoja pravno še nadalje in se more razpuščati le po sklepu občnega zbora, če ta sklene likvidacijo, ali pa na ukrep banske uprave. Občni zbor pa lahko skliče načelstvo, — to so še vedno Krištofič, Kenda in Žunkovič, ki so v preiskovalnem zaporu — a skliče ga lahko tudi tretjina zadržnih članov. Dokler pa niti banska uprava niti občni zbor ne sklene razpusta zadruga, obstoja zadruga še nadalje, ker je njeno poslovanje na predlog državnega pravdnništva le začasno ustavljeno. Preden ni torej padla ta ali ona odločitev, naj se članstvo zadruga ne vznemirja in naj svojih prijav, na kar smo opozorili že tudi v našem listu, ne pošilja preiskovalnemu sodniku, zlasti naj se ne javlja pri njem osebno.

Želja članstva je, naj bi zadruga obstojala še nadalje, toda izvolilo naj bi se novo načelstvo in nov odbor, ki bi posloval strogo po pravilih.

Zveza privatnih nameščencev

vabi vse privatne nameščence v Mariboru na javni sestanek, ki bo jutri v petek ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9/II z dnevnim redom: Protest proti izigravanju novega obrtnega zakona od strani delodajalcev.

Igralcem državne razredne loterije v upravi »Jutra« in »Večernika« sporočamo, da so srečke za V. razred prispale in jih lahko zamenjajo. Zrebanje bo od 3. marca dalje do 25. marca 1932. Prosimo točne obnove — sicer prodamo srečke naprej. Neigralcem so na razpolago nove srečke za milijonsko kolo!

SPOMINU MUSORGSKEGA

KOMPONISTU OPERE »BORIS GODUNOV«.

Pred polstoletjem je zatislil oči mož, ki ga pozna ves svet, nesmrtni komponist »Boris Godunov«, legel je k večnemu počitku utrjeni, bedni in razočarani Modest Petrovič Musorgski. Umrl je, ko je njegov genij ustvarjal največja dela, star komaj 42 let. Bil je eden izmed petorice Rusov, ki so si naredili namlogo, da iztrebijo italijanski glasbeni slog in stopijo na pot svobodne in originalne ruske muzike.

Že v rani mladosti je kazal Musorgski veliko smisla za godbo; kot deček je sviral Lisztove kompozicije, in čim je dovršil vojaško šolo in postal častnik, se je z vso vnemo poglobil v študij muzike. Sadovom tega študija se divi vse

človeštvo. Najbolj znani sta njegovi muzikalni narodni drami »Boris Godunov« in »Hovanščina«. Tekst za »Boris Godunov« je vzel od Puškina, za »Hovanščino« pa ga je napisal sam. Mimo tega je spisal še mnogo pesmi in drugih kompozicij. Vsa njegova dela pa nam jasno govore, da le tista glasba, ki je zajeta iz narodove duše, najde zopet pot do nje. Musorgski je postal narodov glasnik, glasnik njegove muzike, zato bo v svojih delih živel večno!

Umrl je kot uradnik računskega urada v vojaški bolnišnici v Petrogradu, ves reven in ubog, a zapustil je bogato dedščino, iz katere bodo črpali pobudo še pozni rodovi.

Opero „Boris Godunov“ bo pela mariborska „Glasbena matica“ na svojem koncertu v Unionu prihodnjo sredo zvečer

Skavtizem

Mariborska proslava Baden-Powellove 75-letnice

V ponedeljek, na 75. rojstni dan chief-scouta, lorda Baden-Powella je priredila I. četa mariborskih skavtov četni stanek in povabila tudi druge skavte, ki so se vabili v velikem številu odzvali. Sestanka se je udeležil tudi namestnik župnega starešine br. Jos. Fr. Knaflič.

O Baden-Powellu kot človeku, vojaku, organizatorju, skavtu in o njegovem delu je v vznešenih besedah predaval četovodja br. Branko Lovše. Predavanju je sledil pogovor o skavtizmu kot svetovnem nazoru, nakar se je razvila prosta zabava s petjem skavtskih in narodnih pesmi.

Spregovoril je tudi br. Knaflič, ki je povdarjal važnost zagrebškega tabora za nas slovenske skavte in bodril k nadaljnjemu delu.

Zapeli so skavti še par pesmic in se nato razšli z novo vnemo za skavtsko delo.

—nj.

Daru te za pomožno akcijo!

»Navaden človek« na Pobrežju.

V nedeljo je uprizorila igralska družina dijaške organizacije »Napredok« Nušičevo komedijo »Navaden človek«. Naši vrli dijak zaslužijo priznanje in pohvalo še zato, ker se žrtvujejo za svoje revne tovariše, katerim je bil dobiček predstave namenjen. Vloge so bile izborno podane, režija pa je bila v mojstrskih rokah g. Skrbinška. Nekateri igral-

ci so bili občinstvu že dobro znani z odra Sokola Maribor I. in Pobrežje. V vlogi Miciča je gostoval g. Kuntner. Predstavo je posetil tudi mestni župan g. dr. Lipold, kateremu je dijaštvo hvaležno za njegovo pozornost. G. župan se je o predstavi izrazil zelo pohvalno. Družina »Napredka« bo gostovala tudi na podeželskih odrih. Želimo ji mnogo uspeha v moralnem kakor denarnem oziru, saj gre za dobro delo. — Z. Z.

O rečeh med nebom in zemljo

Kaj pripoveduje najstarejši pariški medij.

V Parizu imajo medijev nič koliko, tam zelo cvete spiritizem, a najbolj popularen medij je slikar in pesnik Pascal Forthuny, ki velja v krogih poznavalcev za najbolj nadarjen in najbolj zanimiv pojav na okultističnem polju. Vitek, suhljat mož, nekoliko bledega obraza in globokih zasanjanih oči, ki se na zunaj nič ne razlikuje od navadnega boheemskega tipa umetnikov na Montparnassu.

Prav rad pripoveduje Forthuny v prijateljskem krogu svoj prvi okultni doživljaj. To je bilo še pred vojno. Takrat se je v spremstvu nekega novinarja nameraval peljati iz Sedana v Müllhausen, da bi napravil tam nekaj risb za svoj list o nekem zanimivem lokalnem dogodku Forthuny in njegov prijatelj sta stala na sedanskem kolodvoru pred blagajno, da si kupita vozne listke. Naenkrat se je slikar obrnil k novinarju: »Prosim, nikar se ne smejajte, ampak jaz moram takoj nazaj v Pariz. Pred nekaj trenutki sem videl mrtvaško krsto z gorečimi svečami na obeh straneh. To ima svoj simbolični pomen, ne morem potovati v Müllhausen.« Vzel si je vozni listek za Pariz. Ko je prišel domov, ga je že čakala brzotlačna, ki ga je klicala k smrtni postelji matere.

To je bila prva smrtna slutnja, katero

je prejel Forthuny v svojem življenju. Ostala je obenem tudi zadnja do današnje ga dne. Celo, ko je mnogo let pozneje Forthuny izgubil sina — padel je v vojni kot letalski častnik, — ni občutil v tistem odločilnem trenutku ničesar o tragičnem dogodku, ki se je odigral daleč proč od njega. Njegova »medijalnost« se je razodevala čisto drugače. Nekoga dne je sedel pri pisalni mizi, zaposlen z zelo prazničnim delom: sestavljal je seznam svojih mesečnih izdatkov. Naenkrat pa se je pero, katero je držal v roki, tako rekoč osamosvojilo. Ni več pisalo, kar je hotel Pascal Forthuny spraviti na papir, ampak je samo risalo v pestrem vrvežu črte in figure. Ves začuden je Forthuny skočil pokoncu in zaklical svoji ženi: »Zdi se mi, da sem naenkrat postal medij!« Poizkusil je zdaj še enkrat, kaj bo naredilo pero, če ga prime povsem rahlo in kolikor mogoče pri tem nič ne misli. To-pot je pisalo pero zopet črke, vse hitreje in hitreje... Črke so se sestavljale v besede in stavke. Po preteku približno ene ure so bili popisani trije listi: sporočilo od njegovega mrtvega sina Frederica.

Kakor pa so bili ti pojavi vsekakor čudni, vendar je Forthuny tudi še po tem dogodku ostal skeptik in ni nič prav verjel na take reči, katerih posredovalec je bil postal naenkrat proti svoji volji. A ni trajalo dolgo, ko so se pojavili še vse bolj čudni fenomeni. Forthuny je opazil, da zamore pri ponovnih poizkusih izredno

Zapušča svoje premoženje Kitajcem.

Iz Brixna na Tirolskem poročajo: Neki čudak iz Bonna na Renu, po imenu Henrik Basse, ki je več let živel tukaj v Brixnu in hodil razcapan okoli kakor kak be-rač, je pred kratkim umrl in zapustil nič manj ko poldrugi milijon lir, katere je v svoji oporoki zapisal Kitajcem — za boj proti Evropejcem. Člani kitajskega poslanstva v Rimu so že dospeli v Brixen, da prevzamejo to nepričakovano dedščino.

Odkritje novega človeškega plemena.

Tibetanska ekspedicija, katero tvorijo angleški in ameriški znanstveniki, je odkrila na ozemlju Himalaje doslej neznano človeško pleme, ki je v marsičem slično starim Kaldejem in se poslužuje tudi kaldejski slične pisave. Hrani se večinoma z rastlinsko hrano. Dasi je podnebje precej mrzlo, so ti neznanci le slabobolečni. Kože so bele in se ženijo že s 14. letom.

BADEN-POWELL 75-letnik!

Na 22. februarja pred 75 leti se je rodil v Londonu ljubljenec nad 3 milijonov

fantov in deklet, ustanovitelj skavtske organizacije, oče vsega skavtizma — naš chief-scout Robert Baden-Powell.

V mladih letih je živel ponajveč v naravi, tudi pozneje kot častnik; kot izboren vojak, vedno ljubezniv predstojnik, vsestranski učitelj svojih vojakov, nikoli brez humorja, izvrsten lovec in strelec je v vojski hitro avanziral in postal general. Kot poveljnik je organiziral prve skavtske čete v južni Afriki,

in ko se je l. 1901 povrnil v Anglijo, se je ves posvetil vzgoji mladine. L. 1907 je zbral 21 dečkov in z njimi priredil prvi tabor na Brownsea Islandu. In sam pravi, da se je tam rodil skavtizem. Naslednje leto je izšla njegova knjiga »Skavtizem za dečke« in od takrat se širi skavtska ideja vedno bolj in bolj. V vsej obiskal tudi našo

Evropi — razen v treh državah v Ameriki, Aziji, Afriki, Avstraliji, na otočjih, povsod so danes skavti, pripadniki genija Baden-Powella.

Naš jubilar je prejel tudi mnogo vidnih znakov priznanja in odobravanja njegove vzgojne metode: na jamboreeju l. 1929. ga je liverpoolska univerza imenovala za častnega doktorja, angleški kralj ga je pozdignil v stan lordov, skoro vse države so ga odlikovale z najvišjimi odlikovanji, skavti vseh dežel pa ga ljubijo in vabijo k sebi, da bi v njih krogu sedel pri tabornem ognju.

Tudi mi slovenski skavti se veselimo, da starček, po duhu pa mladenič, Baden-Powell, še vedno lahko deluje za svetovno skavtsko organizacijo, želimo, da bi ga mogli pozdraviti še na marsikaterem jamboreeju ter da bi prihodnje leto — ko bo jamboree v Budimpešti, — lepo Slovenijo!

Rdeči križ Studenci.

Krajevni odbor Rdečega križa v Studencih pri Mariboru bo imel v nedeljo 28. t. m. ob 10. uri v občinski pisarni v Studencih svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Člani kakor tudi prijatelji te humanitarne organizacije so iskreno vabljeni.

ČITAITE »VEČERNIK«

Sokolstvo

Sokol Maribor III.

Sokolsko društvo Maribor III. (Krčevina-Košaki) bo priredilo 6. marca ob 15. uri v telovadnici državnega ženskega učiteljskega društva Tyrševo proslavo, posvečeno 100letnici njegovega rojstva in dnevu, ko so pred 70. leti stopili prvi Sokoli v telovadnico. Zato je naša dolžnost, da se je vsi bratje in sestre udeležimo. — Odbor.

Sport

SPD podružnica v Slov. Bistrici

je priredila preteklo nedeljo smučarske tekme v dveh skupinah na progi Smogovec—Sv. Urh—Tinje, v dolžini preko 4 km. Pri prvi skupini je startalo 13 tekmovalcev, in sicer trije člani Sokola v Hočah, trije člani SPD podružnica Slov. Bistrica, trije člani sokolske čete Tinje, en član Sokola Slov. Bistrica, 1 sokolske čete Črešnjevca in 1 iz Maribora. Celotno progo je prevozilo 12 tekmovalcev, eden je odstopil, ker so se mu odtrgale vezi. Proga je imela vzpetino od Smogovca do Sv. Urha (800 m), nato pa padec do Tinja. Proga je bila še dokaj lahka, le zadnji del pred Tinjem je zahteval precejšnjo tehnično dovršenost. Najboljši čas je dosegel Zorec Ivan, Sokol Hoče z 13'15", drugi Mejovšek Milko, Sokol Hoče 13'25", tretji Strnad Anton Sokol Slov. Bistrica 13'30", četrti Dušej Janez, sokolska četa Tinje 13'45", peti Tomažič Joško SPD Slov. Bistrica 14'25" ostali tekmovalci so sledili v kratkih razdaljah.

Pri drugi skupini, ki je vozila isto progo, je dosegel najboljši čas Pristovnik Anton, Tinje (12 let), vozil je 15', drugi Tramšak Ernst, Visole, (15 let) 16'30", tretji Stegne Jožef Tinje (15 let) 17'10". Startalo je pri drugi skupini 9 tekmovalcev, od katerih dva nista prišla na cilj.

Tekmovanje so opazovali z zanimanjem številni izletniki iz Slov. Bistrice. Za popoldne so bile predvidene skakalne tekme, ki so pa radi južnega vremena odpadle. Kljub temu so se nekateri upali na skakalnico in pokazali zbranim prav lepe skoke. Posebno je presenetil dvajsetletni Anton Pristovnik, ki je krasno skakal.

V nedeljo priredi Sokolska četa v Tinju smučarsko tekmo na progi, ki bo dolga 4—5 km in je posebno pripravna za tekmovalce začetnike. Upamo, da bo tudi to pot posetilo Tinje lepo število tekmovalcev in gledalcev. Smuk!

Zanj nič novega.

Ona: Tu berem, da izdelujejo zdaj moške srajce brez gumbov.
On: Take srajce nosim jaz že dolgo.

sestanek. To vse sem izrekel prav šaljivo in bil uverjen, da bi si težko mogel izmisliti kako bolj neumno. Tem večje je bilo moje začudenje, ko je Geley odprl pismo in izjavil, da gre tu za originalno pisavo grozovitega morilca žensk Landrua.

Vsebinska pisma se je povsem ujemala z mojimi izjavami. Kljub temu sem kakor drugi člani krožka, smatral to za golo naključje. Tóda to prepričanje mi je bilo odvzeto, ko mi je Geley zatem pokazal pahljačo in zahteval pojasnila tudi o tem predmetu. Zaprl sem oči, otipal pahljačo in sem samo izjavil, da slišim ime Eliza in da imam občutek, kakor da se moram zadušiti. Začudenje celega kroga je bilo nepopisno, ko je Geley razodel, da je lastnici te pahljače bilo ime Eliza in da je umrla na zadušenju.

Tretji poizkus, ki je zdaj neposredno sledil, pa je domnevo, da ima Forthuny jasnoviden dar, pretvoril v popolno gotovost. To-pot so mu izročili palico. Forthuny je otipal palico in je začel govoriti o raznih pustolovščinah tam na Daljnem vzhodu, katerih junak da je bil neki poročnik. In res: palica je bila last nekega častnika, ki je služil pri francoski vojaški misiji v Siriji.

Po tej tretji preizkušnji, pravi Forthuny, sem opustil boj proti svojemu drugemu »jazu«. Sprijaznil sem se s tem, da sem jasnovidec, in sem ostal to do danes...

Spominajte se CMD

Carrer Bell:

54

Lowoodska sirota

V takih pomenkih ura kaj hitro mine. Lizika mi je spet nadela klobuk in v njenem spremstvu sem odšla v gradič. Tako me je spremljala spet po isti poti, po kateri sem se pred devetimi leti spuščala, kakor sem se zdaj vzpenjala. Temačnega, meglenelega, mrzlega jutra sem zapustila neprijazni krov z ogorčenim srcem, da si poiščem zavetja v oddaljenem Lowoodu. Negotoljubni krov se je dvigal spet pred mano, in nič nisem vedela, kako me bodo sprejeli. Še vedno mi je bilo tako pri srcu, kot bi blodila po svetu; a trdneje sem verovala v sebe in svoje sile in manj me je dušil trpki strah pred nasiljem. Zevajoča rana, ki mi jo je bila zatela krivica, se mi je zacelila, plamen osvete mi je ugasnil.

»Pojdite v zajutrkovalnico,« mi je svetovala Lizika, »tam najdete mladi dami.«

V prihodnjem trenutku sem stala v sobi. Vse pohištvo je bilo še tako, kakšno je bilo tisto jutro, ko so me bili predstavili Mr. Brochlehurstu; isti gunj je ležal pred ognjiščem, ista omara za knjige je še vsebovala vse nekdanje prijatelje moje samote. Da, nežive stvari so ostale, kakršne so bile, ljudje pa so se bili do nepoznanja predrugačili.

Dve mladi dami sta stali pred mano; prva zelo velika, skoro tako visoka kot Miss Ingram, a zelo tanka, sinjega obraza in strogih potez, Nekaj asketičnega je bilo v njenem bitju; skrajna preprostost gladke, črne volnene obleke, oškrobljen platnen ovrtnik in gladka pričeska so še jačali ta vtis; kakor kaka nuna je nosila okoli vratu niz korald iz ebenovine in križec. Takoj sem vedela, da je to Eliza, dasi sem ugotovila le malo sličnosti med njenim nekdanjim licem in sedanjim podolgovatim in brezbarvnim obrazom.

Druza je bila prav tako nedvomno Georgiana, pa ne tista sloka, vili podobna enajstletna deklica, ki sem jo poznala, ampak zelo zajetna ženica v polnem razcvetu, lepa kot voščena lutka, krasnih, pravih potez, koprnečih modrih oči in kodrastih plavih las. Tudi njena obleka je bila črna, a mnogo lepše krojena in tako posvetna, kakor je bila sestrina puritanska.

Obe sestri sta imeli po eno slično potezo z materjo — a le eno; tanka in bleda starejša hčerka je imela njene račje oči, cvetoča in bolhotna mlajša pa njeno spodnjo čeljust in brado — malo ublaženo sicer, a dovolj jako, da je dobilo inace šegavo in nasladno lice izraz nepopisne trdosrčnosti.

Obe dami sta se dvignili, da me pozdravita. Obe sta mi rekli: »Miss Eyre.« Elizine besede so bile kratke in osorne; sela je k ognju in uprla oči v žerjavico in se delala, kot bi bila pozabila name. Georgiana me je vprašala, kako se kaj počutim, in je še pristavila, škripaje, nekaj preprostih besed o mojem potovanju, o vremenju in drugih vsakdanjih stvareh. Včasih me je zvedljivo pogledala po strani, motrila je gube mojega plašča in od preprostega klobuka kar oči ni mogla odtrgati. Mlade dame vam znajo na čeden način povedati, da vas imajo za avšo, ne da bi za to rabile besed.

Prešeren pogled, hladne manire, nemaren govor povsem jasno izražajo njih mnenje, ne da bi zagrešile resnično grobost v besedi in dejanju.

Sicer pa se nisem več tako jezila kot nekdanj, če sta se mi prikrito ali odkrito rogali. Sedeč med setričnami, sem se kar čudila, da sem tako lahko prenašala g. do vmemarnost prve in napol porogljivo vljudnost druge. Eliza me ni mogla poniževati, Georgiana ne kačiti. Čisto druge skrbi so mi blodile po glavi. V zadnjih mesecih so se mi bila vnela v srcih jačja čuvstva, kot sta mi jih bili mogli vzbujati stari znanci: bolj pekoča bol in bolj razkošno ugodje sem bila občutila v tem času, kot sta mi jih mogli zadati ali vzbujati sestrični. Njih vednje mi je bilo povsem brez pomena.

»Kako je gospe Reed?« sem mirno vprašala Georgiana, ki se je namrdnila, ker sem jo tako nazvala, kakor bi si bila ne vem kaj dovolila.

»Gospe Reed? Ah! Vi mislite mammo: Strašna sirota je, ne vem, če boste utegnili danes k njej.«

»Zelo hvaležna bi vam bila,« sem dejala, »ko bi jo opozorili, da sem prispela.«

Georgiana je skočila po koncu in izbuljila oči.

»Vem, da me želi videti,« sem ji stvar pojasnila, »in ne hotela bi, da ji ostane želja neizpolnjena dalje, nego je treba.«

»Mami ni dovolj, če jo kdo zvečer nadleguje,« je omenila Eliza. Ne da bi me bili povabili, sem odločila klobuk in rokavice in rekla, da poiščem Liziko in jo poprosim, naj ugotovi, ali me hoče ali neče Mrs. Reed še nocoj sprejeti.

Šla sem v kuhinjo in odpravila Liziko k ujni. Da so me pred letom dni tako pozdravili v Gatesheadu, bila bi nedvomno drugo jutro spet odpotovala. Zdaj pa sem takoj uvidela, da bi bilo tako ravnanje neusmiljeno. Prepotovala sem sto milj; morala sem videti ujno in ostati pri njej toliko časa, da se ji bolezen obrne na bolje ali da umre. Za oholost ali bedastočo njenih hčera se nisem smela meniti, morala sem ju prezirati. Zato sem rekla hišnici, naj mi uredi sobo, ker kanim kak teden ostati, in naj prinese tudi kovček za mano.

Vrtu stopnic sem se namerila na Liziko. »Gospa bedi,« mi je rekla. »Povedala sem ji, da ste tu. Pojdite, da vidiva, če vas bo spoznala.«

Kako dobro sem poznala tisto sobo, v kateri sem bila tolikokrat kaznovana ali grajana! Rahlo sem odprla vrata. Na mizi je stala svetiljka. V sobi je stala velika postelja z zavesami jantarjeve barve. Blizu nje je bila toaletna mizica, naslonjač in pručica, na kateri sem pač stokrat klečala in prosila odpuščanja za grehe, ki jih nisem storila. Pokukala sem v tisti kot, kjer je visel tanki biček, ki sem se ga nekoč tako bala in ki je tam prežal, da plane name in mi rani drgetajočo dlan ali izmikajoči se tilnik. — Stopila sem k postelji, odgrnila zaveso in se sklonila nad nakopičene blazine.

Čas duši željo po osveti in blaži izbruhe besa in sovraštva. Odšla sem bila od ujne v bridkosti in mržnji, a vračala sem se k njej z usmiljenjem za njeno veliko trpljenje in z močnim kopnjenjem, da bi ji odpuščala vse krivice, da bi se pomirili in spravili.

Dehtivo sem iskala za zavesami dobro znano lice. Mračno je bilo in strogo kot vselej, videla sem spet

tiste renavadne oči, ki jim nič na svetu ni moglo izvabiti ene same solze, tiste vzbokane, oblastne, samosilne obrvi, ki so se bile tolikokrat grozeče strnile. Kako so mi oživali spomini na mladostni strah in žalost, ko sem gledala sirove črte lica! — In vendar sem se sklonila in jo poljubila. Tedaj je dejala: »Ali je to Jana Eyre?«

»Da, ujna Reed. Kako vam je, draga ujna?«

Nekoč sem bila prisegla, da ji ne bom nikoli več rekla ujna. Zdaj sem pozabila to prisego in jo prelomila. Prsti so se mi oklenili njene roke, ki je ležala na odeji; da mi je stisnila roko, bi bila čutila resnično ugodje. Toda nedostopna urav se ne da tako lahko ublažiti, niti naravna mržnja tako hitro izkoreniniti. Mrs. Reed mi je izmeknila roko in omenila, da je noč nekam soparna; pogledala me je tako hladno, da sem takoj pomnila, da se njeno čuvstvo do mene prav nič ni izpremenilo, ker je bil oneizpremenljivo. Na trdih očeh sem si spoznala, da me bo imela do zadnjega diha za zlobno; vera v mojo dobroto bi jo bila samo ponižala. Zbolelo me je to in skoro bi me bil jok poslilil. A premagala sem solze, prinesla si stol k njenemu zglavju, sela in se naslonila na blazine.

»Poslali ste pome,« sem rekla. »Prišla sem iz Londen ostati tako dolgo, da vidim, kako vam bolezen krene na bolje.«

»Seveda! Ali ste videli moji hčerki?«

»Da.«

»Recite jima, da ostanete po moji želji tako dolgo pri nas, dokler se ne zmeniva o stvareh, ki jih imam na duši. Drevi je prekesno in preutrujena sem. Toda nekaj sem vam hotela reči — potrpite malo —.«

Slabost jo je premagala. Nemirno se je obračala in vlekla za seboj odejo. Naslonila sem se s komolcem na pernico in jo pritisnila na posteljo. Takoj je vzročala.

»Ne nadlegujte me in ne tiščite posteljnine — ste Vi Jana Eyre?«

»Jana Eyre sem.«

»Več preglavice mi je povzročila, nego bi kdo verjel. Tako breme so mi bili naložili. Kako mi je presedala, vsak dan in vsako uro, s svojo nepojmljivo čudjo, s svojimi izbruhi strasti, s svojim večnim nenaravnim opazovanjem mojih kretenj! Pravim vam, da je nekoč tako govorila z mano, kakor bi bila ublažena ali da je bila obsedena. Nikoli nisem videla, da bi bil kak otrok tako govorila z mano, kakor bi bila zblaznela ali da je iznebila. Kako so neki v Lowoodu z njo prebili? Legar je izbruhnil tam in mnogo otrok je pomrlo. Ona kajpada ni umrla, a rekla sem, da je — in želim si, da bi bila umrla!«

Čudna želja, Mrs. Reed! Zakaj jo tako sovražite?«

Njene matere nisem mogla nikoli trpeti, ker je bila edina sestra mojega moža, ki je bil zaverjen v njo. Ko jo je hotela obitelj radi njene neprimerne mojitve izobčiti, se je temu protivil; ko je čul vest, da je umrla, se je jokal kot bebec. Hotel je vzeti dete k sebi, dasi sem ga na moč prosila, naj ga da rajši v rejo in plačuje zanj. Sovražila sem otroka od prvega pogleda — bolešno, cmerikavo, jadro stvar! Ječalo je to dete vso dolgo noč, ne da bi pošteno vekalo kot drugi otroci, ampak je javkalo je in stokaló. Reedu se je smililo in pestoval ga je in se vrтел okoli njega, kot bi bilo njegovo, nemara ga je bolj obrajal kot lastno deco.

Kovčke,
aktovke, ročne torbice, nahrbtnike, gamaše itd. po najnižjih cenah priporoča I. Kravos, Aleksandrova 13. 15

Zajuterk:
hrenovko, kruh in 1 deci silvanca za Din 4.50, dobiš v restavraciji A. Senica, Tattenbachova 5. 16-9

Kosilo
6, večerja 5 Din, se dobi v restavraciji A. Senica, Tattenbachova 5. 16-9

Iščem
snažno, pridno, pametno žensko, ki bi gospodinjila in opravljala vsa hišna dela starejšemu gospodu. Naslov v upravi Večernika. 655

Pekovskega pomočnika,
solidnega, kvalificiranega predelavca (mešača) z dobrimi večletnimi spričevali, v vsakem pogledu svoje stroke večšega, povsem samostojnega in zanesljivega, 30 do 38 let starega, sprejme pekarna Čebokli, Maribor. 653

Večji prostor za reklamne svrhe
v sredini mesta brezplačno na razpolago. Vprašati v redakciji lista. 16-9

Dve lepo opremljeni, solnčni sobi
v bližini mestnega parka oddam v najem. Prešernova ulica 19. 500

Sprejem sodanovalec na stanovanje in hrano, v centru mesta, s 1. marcem. Naslov v upravi. 654

Pravkar je izšel

novelirani
kazenski zakonik
za kraljevino Jugoslavijo

prirejen od
gg dr. Metoda Dolenc in dr. Rudolf Sajovic. Cena broš. knjigi Din 32.—, vez. v platno Din 42.—

in
Tarifa za odvetnike
Din 6.—

Oboje dobite v

Knjigarniškove zadrage, Maribor
Aleksanbrova c. št. 13

zastopniki se sprejmejo

Postrežkinja
išče zaposlitve za popoldne. Naslov v upravi. 590

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Soklič
najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Inserirajte

Bivši kaznjeneec ravnatelj kaznilnice.

To se je zgodilo te dni. V Ameriki seveda. Saj tam je vse mogoče.

Za novega ravnatelja kaznilnice v Harrisburgu (Pennsylvania) je zdaj imenovan Henry G. Brock, mož, ki je bil leta 1923 obsojen na deset let ječe, ker je pijan divjal s svojim avtom po mestu in zakrivil smrt treh oseb. Leta 1926 pa je bil pomiloščen in izpuščen na svobodo. Že v zaporu se je Brock veliko bavil z vprašanjem, kako bi se kaznjencem da-

lo življenje olajšati — v ameriških kaznilnicah je vse zelo strogo, — in je tudi potem, ko je prišel iz zapora, se zelo zavzemal za reforme v kaznilnicah. Njegovi predlogi so vzbujali pozornost in tako ga je vlada kmalu imenovala za kaznilniškega nadzornika v Pennsylvaniji. Zdaj pa so ga imenovali za ravnatelja iste kaznilnice, kjer je nekdanj sam sedel kot kaznjeneec.